

I forbindelse med den ændring af den nordiske dødsbokonventions art. 8, der er nødvendig, for at de nordiske lande kan ratificere Haag-konventionen om testamenterens form, er der opnået enighed om en række andre ændringer som følge af de nye danske og norske arvelove.

Om Færøerne og Grønland henvises til bemærkningerne til lovforslagets §§ 2-3. Under hensyn til, at arveloven ikke er sat i kraft for Færøerne og Grønland, og at konventionen ikke gælder for Grønland, er der i overenskomstens sluttekst indføjet et afsnit svarende til afsnittet i konventionen af 3. november 1969 om ændring af den nordiske ægteskabskonvention, hvorefter det danske justitsministerium efter forhandling med de øvrige kontraherende staters justitsministerier kan bestemme, at konventionen af 19. november 1934 med senere ændringer skal gælde for Grønland. For konventionens anvendelse for Færøerne og Grønland kan det danske justitsministerium efter iagttagelse af samme fremgangsmåde fastsætte sådanne afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold måtte tilsi.

Med hjemmel heri vil det, såfremt det er nødvendigt, bl.a. kunne bestemmes, at kun enkelte af ændringerne i konventionen skal gælde for Færøerne, indtil arveloven er sat i kraft der.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til art. 1.

I stk. 2, er foretaget en redaktionel ændring, således at der skabes sproglig overensstemmelse mellem den danske tekst på den ene side og den gældende norsk/svenske tekst på den anden side.

I det gældende stk. 3 henvises til de nu ophævede danske regler om uskiftet bo med udarvinger, jfr. lov nr. 120 af 20. april 1926 om ægtefællers arveret og uskiftet bo, kap. 2, se den danske betænkning om udkast til konvention om arv og dødsboskifte s. 30. Denne del af bestemmelsen kan dog ikke ophæves, da begrebet uskiftet bo med udarvinger fortsat kendes i norsk ret. Det bemærkes, at reglerne i den danske arvelovs § 7, hvorefter ægtefællen, dersom arveladeren ikke efterlader sig livsarvinger, arver alene, og hvorefter boet efter længstlevende, dersom denne dør uden at have indgået nyt ægteskab, uden at efterlade sig livsarvinger og uden at have oprettet testamente, deles med halvdelen til hver ægtefælles arvinger, må være omfattet af art. 1, stk. 1. Der henvises herved til, at de svenske regler om retten for en efterlevende ægtefælle til for livstid at overtage hele boet efter den afdøde iflg. den danske betænkning, s. 30 antages at være omfattet af art. 1, stk. 1, idet instituttet er udformet som en legal arveret.

Iflg. den danske betænkning s. 30 indebærer bestemmelsen i det nugældende stk. 3 om underholdsbidrag en henvisning til den svenske arvelovs kap. 8. Disse regler har dannet grundlag for den danske arvelovs kap. 5, §§ 27-29 om forlodsret og tilsvarende regler i finsk og norsk ret. Da bestemmelsen i den nuværende affattelse alene vedrører „underholdsbidrag“, er det tvivlsomt, om formuleringen dækker de danske regler. Der er derfor opnået enighed om at ændre stk. 3, 1. pkt., således at den omfatter „bidrag til underhold og uddannelse“, og dermed de finske, norske og danske regler om forlodsret.

I et nyt 2. pkt. i stk. 3 er optaget en regel til afløsning af art. 2, stk. 2. Efter art. 2, stk. 2, har den efterlevende ægtefælle, når der efter begæring som nævnt i art. 2, stk. 1, skal foretages skifte efter en svensk statsborger, den ret til ved skiftet at udtage midler til en vis værdi, som er fastsat i svensk lov. Der er siden konventionens gennemførelse i Finland, Norge og Danmark indført regler, der giver den efterlevende ægtefælle en lignende ret som efter svensk lovgivning, eller som opfylder samme funktion. Efter den finske arvelov kapitel 8, § 2, skal der, hvis det for den efterlevende ægtefælles rimelige udkomme er nødvendigt, af det beholdne bo gives denne eengangsbidrag i penge eller anden ejendom, efter hvad der findes rimeligt. Indgreb må dog ikke uden afgørende grunde gøres i arvingens tvangsarveret. I den norske skiftelovs § 64, stk. 2, findes en regel, hvorefter efterlevende ægtefælle har ret til at få udlagt så meget af fællesejet som sammen med hans bos- og arvelod og muligt særeje svarer til det dobbelte af grundbeløbet i „folketrygda.“ Efter den danske skiftelov § 62 b, stk. 2, har den efterlevende ægtefælle altid ret til af boet at udtage så meget, at værdien heraf sammenlagt med hans boslod og arvelov og hans særeje udgør indtil 20.000 kr. Den ændrede formulering af stk. 3, sammenholdt med stk. 1, skal dække samtlige disse regler.

Den danske „20.000 kr.s regel“ påberåbes ofte i tilfælde, hvor den efterlevende ægtefælle efter hensiden i uskiftet bo ønsker at indgå nyt ægteskab, men efter den sproglige korrektion af artikel 1, stk. 2, er der skabt sikkerhed for, at den danske skiftelovs § 62 b, stk. 2, kan anvendes i nordisk sammenhæng også efter hensiden i uskiftet bo.

Til art. 2.

Der henvises til bemærkningerne ovenfor under art. 1 om stk. 3, 2. pkt.

Til art. 4 og 5.

Bestemmelserne om tilsynsværgemål for enker, som hensidder i uskiftet bo, er udgået af den danske